

**Talabalarning ingliz tilida og‘zaki nutqini rivojlantirishda zamonaviy web-
platformalardan foydalanish metodikasi**

Tojiboyeva Surayyoxon-Instituti AIFU talabasi

**Ilmiy rahbar: p.f.f.d (dots) Munirahon Ravshanovna Toshkent axborot
texnologiyalari universiteti**

Annotatsiya: Ushbu maqolada talabalarning ingliz tilida og‘zaki nutq ko‘nikmalarini rivojlantirishda zamonaviy web-platformalardan (Duolingo, ELSA Speak, HelloTalk, Tandem, Talkpal.ai, Zoom va boshqalar) foydalanishning nazariy asoslari, amaliy metodikasi va samaradorligi tahlil qilinadi. An‘anaviy o‘qitish usullari talabalarning og‘zaki nutqida fonetik aniqlik, ravonlik, lug‘at boyligi va kommunikativ ishonchni yetarli darajada shakllantirmasligi muammosi ko‘rib chiqiladi. Zamonaviy raqamli platformalar shaxsiy yondashuv, sun‘iy intellekt (AI) asosidagi fikr-mulohaza, gamifikatsiya va real vaqt rejimida suhbat imkoniyatlarini ta‘minlaydi. Maqolada uch bosqichli tajriba modeli (diagnostika, formativ rivojlantirish va yakuniy baholash) asosida metodika taklif etiladi. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, web-platformalarni muntazam qo‘llash talabalarning fonetik aniqligini 44,8% ga, lug‘at boyligini 38,7% ga va dialogik suhbat ko‘nikmalarini 33,3% ga oshiradi. O‘zbekiston oliy ta‘lim muassasalarida ushbu platformalarni integratsiya qilish bo‘yicha takliflar berilgan. Tadqiqot pedagogika va tilshunoslikning zamonaviy yondashuvlariga asoslanadi. Maqola o‘qituvchilar, metodistlar va talabalar uchun amaliy qo‘llanma bo‘lib xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: talabalar og‘zaki nutqi, ingliz tili, web-platformalar, Duolingo, ELSA Speak, HelloTalk, AI asosidagi o‘qitish, kommunikativ kompetensiya, gamifikatsiya, raqamli metodika.

Abstract: This article analyzes the theoretical foundations, practical methodology and effectiveness of using modern web-platforms (Duolingo, ELSA Speak, HelloTalk, Tandem, Talkpal.ai, Zoom, etc.) in developing students' oral speaking skills in English. The problem of insufficient formation of phonetic accuracy, fluency, vocabulary and communicative confidence in students' oral speech by traditional teaching methods is considered. Modern digital platforms provide personalized approach, feedback based

on artificial intelligence (AI), gamification and real-time conversation opportunities. The article proposes a methodology based on a three-stage experimental model (diagnostics, formative development and final assessment). The results show that regular use of web-platforms increases students' phonetic accuracy by 44.8%, vocabulary by 38.7% and dialogic conversation skills by 33.3%. Proposals are made for the integration of these platforms in higher education institutions of Uzbekistan. The research is based on modern approaches in pedagogy and linguistics. The article serves as a practical guide for teachers, methodologists and students.

Keywords: students' oral speech, English, web-platforms, Duolingo, ELSA Speak, HelloTalk, AI-based teaching, communicative competence, gamification, digital methodology.

Аннотация: В данной статье анализируются теоретические основы, практическая методология и эффективность использования современных веб-платформ (Duolingo, ELSA Speak, HelloTalk, Tandem, Talkpal.ai, Zoom и др.) для развития навыков устной речи студентов на английском языке. Рассматривается проблема недостаточного формирования фонетической точности, беглости, словарного запаса и коммуникативной уверенности в устной речи студентов при использовании традиционных методов обучения. Современные цифровые платформы предоставляют персонализированный подход, обратную связь на основе искусственного интеллекта (ИИ), геймификацию и возможности для общения в режиме реального времени. В статье предлагается методология, основанная на трехэтапной экспериментальной модели (диагностика, формирующее развитие и итоговая оценка). Результаты показывают, что регулярное использование веб-платформ повышает фонетную точность студентов на 44,8%, словарный запас на 38,7% и навыки диалогического общения на 33,3%. Предложены варианты интеграции этих платформ в высшие учебные заведения Узбекистана. Исследование основано на современных подходах в педагогике и лингвистике. Данная статья служит практическим руководством для преподавателей, методистов и студентов.

Ключевые слова: устная речь студентов, английский язык, веб-платформы, Duolingo, ELSA Speak, HelloTalk, обучение на основе ИИ, коммуникативная компетентность, геймификация, цифровая методология.

Kirish Bugungi globallasuv sharoitida ingliz tili ogʻzaki nutq koʻnikmasi talabalarning kasbiy va shaxsiy rivojlanishi uchun asosiy omil hisoblanadi. Oʻzbekiston oliy taʼlim tizimida ingliz tili oʻqitishning asosiy maqsadi kommunikativ kompetensiyani shakllantirish boʻlsa-da, anʼanaviy darslik va auditoriya mashgʻulotlari koʻpincha talabalarning ravon gapirish, fonetik aniqlik va real suhbatdagi ishonchini yetarli darajada rivojlantirmaydi [1, b. 160].

Zamonaviy web-platformalar bu muammoni hal qilishda muhim rol oʻynaydi. Ular shaxsiy yondashuv, real vaqt rejimida fikr-mulohaza va gamifikatsiya orqali talabalarni motivatsiya qiladi. Masalan, sunʼiy intellekt asosidagi platformalar talabalarning talaffuz xatolarini darhol tuzatib, psixologik toʻsiqlarni bartaraf etadi [2]. Oʻzbekistonda raqamli taʼlimni rivojlantirish strategiyasi (2020-2030) ham texnologiyalarni oʻquv jarayoniga keng joriy etishni nazarda tutadi. Shu bois, ushbu maqolada zamonaviy web-platformalardan foydalanish metodikasi taklif etiladi. Tadqiqot maqsadi – talabalarning ogʻzaki nutqini rivojlantirishda platformalarning samaradorligini nazariy va amaliy jihatdan asoslashdir.

Asosiy qism Zamonaviy web-platformalar talabalarning ogʻzaki nutqini rivojlantirishda quyidagi asosiy imkoniyatlarni beradi:

1. **Fonetik va talaffuz koʻnikmalarini rivojlantirish uchun platformalar.** ELSA Speak AI asosida talaffuz, intonatsiya va ritmni tahlil qilib, darhol batafsil fikr-mulohaza beradi. Talabalar kuniga 15-30 daqiqa mashq qilish orqali fonetik aniqlikni sezilarli darajada oshiradi [2]. YouGlish va FORVO esa real nutq namunalarini eshitishga yordam beradi [3].

2. **Ravon suhbat va dialogik koʻnikmalar uchun platformalar.** HelloTalk va Tandem dunyo boʻylab ona tili soʻzlashuvchilar bilan real vaqt rejimida suhbatlashish imkonini beradi. Talabalar matn, ovoz va video orqali aloqa qiladi, bu esa tabiiy dialogni shakllantiradi [4]. Talkpal.ai va GPT asosidagi chatlar esa rolli oʻyinlar va professional stsenariylarni simulyatsiya qiladi (masalan, sport mavzularida murabbiylar bilan suhbat) [2].

3. **Gamifikatsiya va motivatsiya uchun platformalar.** Duolingo mikro-dialoglar, lugʻat mashqlari va XP ballari orqali oʻquv jarayonini qiziqarli qiladi. Talabalar “Starter Level” dan “Master Speaker Level” gacha bosqichma-bosqich oʻsadi [2]. Zoom va Flipgrid esa guruhli muhokamalar va video javoblar uchun ishlatiladi.

Metodika (uch bosqichli model):

• **1-bosqich – Diagnostika (2 hafta).** Talabalarning boshlang‘ich darajasini monolog va dialog testlari orqali baholash (fonetik aniqlik, lug‘at boyligi, ravonlik). Kontrol va eksperimental guruhlar tashkil etiladi [2].

• **2-bosqich – Formativ rivojlantirish (12 hafta).** Har kuni 30 daqiqa platformalarda mashq: Duolingo (lug‘at va mikro-dialoglar), ELSA Speak (talaffuz), HelloTalk (real suhbat), Zoom (guruhli muhokamalar). Vazifalar bosqichma-bosqich murakkablashadi: oddiy salomlashuvdan tortib, professional mavzulardagi munozaralargacha. O‘qituvchi haftalik onlayn muhokamalar o‘tkazadi va fikr-mulohaza beradi [1, b. 174-175].

• **3-bosqich – Yakuniy baholash (2 hafta).** Boshlang‘ich testlarni takrorlash va qo‘shimcha mini-prezentatsiyalar. Natijalar solishtiriladi.

O‘zbekiston sharoitida metodikani integratsiya qilishda quyidagi bosqichlar tavsiya etiladi: darslik materiallarini platforma vazifalari bilan birlashtirish, talabalarni guruhlariga bo‘lish va o‘qituvchi nazoratini saqlash. Bu yondashuv an’anaviy va raqamli usullarni uyg‘unlashtiradi [5].

Muhokama Tajriba natijalari shuni ko‘rsatadiki, web-platformalarni qo‘llagan eksperimental guruhda dialogik nutq 33,3% ga, monologik nutq 26,7% ga yaxshilangan. Fonetik aniqlik +44,8%, lug‘at boyligi +38,7% oshgan [2]. Bu natijalar an’anaviy usullardan ustunligini tasdiqlaydi.

Afzalliklari: shaxsiy yondashuv, motivatsiya oshishi, psixologik to‘siqlar kamayishi va real hayotiy stsenariylarga tayyorgarlik. Qiyinchiliklari: internet tezligi, platformalarga kirish cheklovlari va o‘qituvchilarning raqamli savodxonligi [6]. O‘zbekiston oliy ta‘limida bu muammolarni hal qilish uchun bepul versiyalarni (Duolingo, ELSA Speak free) va Moodle tizimi bilan integratsiyani tavsiya etamiz.

Jalolov va boshqalarning fikricha, og‘zaki nutqni rivojlantirishda interaktiv usullar (rolli o‘yinlar, dialoglar) asosiy o‘rin tutadi [1, b. 172-173]. Web-platformalar bu usullarni zamonaviylashtiradi va talabalarni mustaqil o‘rganishga undaydi.

Xulosa va takliflar Zamonaviy web-platformalardan foydalanish talabalarning ingliz tilida og‘zaki nutqini samarali rivojlantiradi, kommunikativ kompetensiyani oshiradi va raqamli ta‘limni kuchaytiradi. Uch bosqichli metodika natijalari bu yondashuvning yuqori samaradorligini isbotlaydi.

Takliflar:

1. O'qituvchilar uchun maxsus treninglar tashkil etish (platformalarni o'rganish).
2. O'quv dasturlariga web-platformalarni majburiy integratsiya qilish.
3. Talabalar uchun kuniga 20-30 daqiqa mustaqil mashq jadvalini joriy etish.
4. Kelajak tadqiqotlarida VR/AR platformalarini (masalan, immersiv suhbat muhitlari) o'rganish.
5. O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida pilot loyihalar o'tkazish va natijalarni monitoring qilish.

Ushbu metodika talabalarni globallashtirgan dunyoga tayyorlaydi va ingliz tili o'qitish sifatini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Jalolov J.J., Makhkamova G.T., Ashurov Sh.S. Ingliz tili o'qitish metodikasi (nazariya va amaliyot). – Toshkent: Fan va texnologiya, 2015. – 336 b. (og'zaki nutq bo'limi, b. 160-178).
2. Kholodniak O. Digital Platforms as a Means of Developing Students' Oral Speech Culture // Journal of Cultural Analysis and Social Change. – 2026. – Vol. 11(1). – P. 1124-1133.
3. Asratie M.G. et al. Effects of using educational technology tools to enhance EFL learners' speaking performance // PMC. – 2023.
4. Adhelia S. Online Communicative Speaking Tasks to Enhance Students' Speaking Skills // ERIC. – 2023.
5. O'Hoshimov I., Yoqubov. Ingliz tili o'qitish metodikasi. – Toshkent, 2003.
6. Jannah M. et al. Enhancing Speaking Skills through Digital Applications // Innovative Teaching with TELL. – 2024. – P. 138-146.
7. Kravchenko K. Effectiveness of online platforms in developing language skills // Revista Eduweb. – 2025.
8. Gutiérrez-Portlán I. Digital Technologies for the Assessment of Oral English Skills // MDPI. – 2022.
9. Ziyodova va boshq. Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish // NamSPI jurnali. – 2024.

10. Tillaboyeva O.B. Ingliz tili darslarida talabalarning og‘zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirish prinsiplari // Shokh Library. – 2026.
11. Qodirova F.R., Qodirova R.M. Bolalar nutqini rivojlantirish nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: Istiqlol, 2006. – B. 39.
12. NamDU. Chet til o‘qitish metodikasi. – Namangan, 2024. – 434 b.

